

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2015

Västergötlands
museum

Innehåll

Förord	1
Uppdrag 1	3
Stärka vår position som tydlig och efterfrågad kunskaps- och tjänsteorganisation	
Uppdrag 2	5
Bidra till den regionala attraktiviteten och delta i arbetet för att stärka natur- och kulturturismen	
Uppdrag 3	10
Stärka vår roll i det livslånga lärandet och arbeta för en ökad delaktighet	
Uppdrag 4	11
Bidra till att öka jämställdhet och mångfald på natur- och kulturarvsområdet	
Uppdrag 5	12
Bedriva kvalificerad uppdragsverksamhet inom områdena arkeologi, konservering, natur- och kulturmiljöarbete	
Uppdrag 6	13
I samverkan med lokala, regionala och nationella parter öka den digitala tillgängligheten till natur- och kulturarvet	
Medarbetar- och organisationsperspektivet	14
Ekonomiperspektivet	16
Bilagor	
Program	
Föredrag	
Publicerat	
Kulturmiljö uppdrag	
Styrelse	
Årsredovisning för räkenskapsåret 2015-01-01--12-31	
Veterinärhistoriska museet	

Förord

Året 2015 präglades av förnyelse och förändring. En ny chef tillsattes, nya medarbetare rekryterades, medan andra gick i pension. Kråks herrgårdsrestaurang, som varit populär och välbesökt sedan 60-talet, lades ner under våren. Varje förändring – även de negativa – bär med sig möjligheter. Kråks fina källarvalv kunde nu användas för museets egna arrangemang, för diskotek, för julmarknad och för uthyrning som festlokal. De nya medarbetarna kom med en ny erfarenhet och kunskap som berikade verksamheten.

Under 2015 var det också 30 år sedan bronssköldarna hittades på Kålland. Det uppmärksammades i ett seminarium och i sommarens stora utställning "Det handlar om brons". Men som titeln antyder handlade det om mer än sköldarna. Utställningen dök ner i bronsets historia, användningsområden, gjutbarhet och idévärld.

Sommaren präglades av Fornbyns programverksamhet – Street Stars Cruisers bilträff, biodling, midsommarfirande, de inhyrda grisarna och hönsen och en uppskattad allsångskväll med Errol Angels. Men även Varnhem drog storpublik sommaren 2015. Där höll museet i samarbete med Göteborgs universitet öppna seminariegrävningar och visningar av gravarna runt den tidigkristna kyrkoruin som grävdes fram för ett antal år sedan.

Det finns mycket mer att berätta om – nya samarbetsformer som har initierats, en påbörjad omorganisation, ett utökat öppethållandet med kvällsöppna onsdagar med program, det stora antal arkeologiska förundersökningar och utgrävningar som genomförts, det omfattande osteologiska uppdraget att analysera medeltida mänskliga kvarlevor från bland annat Gamlestaden, Asta Kasks punkkonsert på Kråks, utlånet av Agnes de Frumeries verk till Waldemarsudde, den minnesvärda tidsresa som alla Skaras sjuåringar får delta i varje höst, Torbjörn Nolkrantz fina konstutställning och en alldeles glimrande julmarknad.

Museets personal är den tillgång som möjliggör att allt detta kan ske. Ett stort tack riktas till er. Tack också till alla våra besökare, samverkanspartners och uppdragsgivare.

Hanna Eklöf
Museichef

Uppdrag 1

Stärka vår position som tydlig och efterfrågad kunskaps- och tjänsteorganisation

Västergötlands museum är en naturlig del av det livslånga lärandet i kraft av bland annat personalens kunskap och kompetens om Västergötland, särskilt Skaraborg. Genom kulturmiljöenheten besitter museet särskilt god kunskap om områdets förhistoria, medeltid, agrarhistoria och byggnadskultur. Specialistkunskap finns inom osteologi.

I arbetet med att bevara, vårda och tillgängliggöra kulturarvet, i samarbete och dialog med samhällets aktörer på olika nivåer, bidrar museet inom sitt kompetensområde till ett hållbart och demokratiskt samhälle.

Samlingar

Samlingens tillväxt under året var 16 stycken accessionsnummer, varav fyra var förvärvade som gåva. Övriga har inkommit tidigare men ej införts i accessionskatalogen.

En deposition (nr 38) har under året upphört. Den omfattade 14 stycken fanor som nu är överlämnade till Skaraborgs föreningsarkiv i Lidköping.

Under årets skadedjurskontroll i möbel- och textilmagasin upptäcktes en härd i möbelmagasinet. Den angripna soffan var ett rekvisitaföremål och lämnades för destruktion. Arbetet löper vidare med hjälp av klisterfällor och manuell bekämpning. Antalet iakttagna och fångade fjärilar har minskat, under året fastnade enbart åtta stycken i klisterfällorna.

Möbelmagasinet har inventerats och föremålen har fått var sin placeringskod. Det är ett arbete som på sikt underlättar in- och utplockningen av föremål. Djäknestallet har inventerats och ändringar införts i inventeringslistorna.

Enhetens personal har även ombesörjt in- och utlån samt återplacering av föremål i magasin efter utställningar och lån. Den föremålsrikaste utställningen var "Bron" som omfattade 126 stycken samt ett 20-tal inlånade föremål. Utställningarna "Kortet kom fram", "Bland furarötter och Vikaskogar", samt "Skara i konsten" omfattade sammanlagt 61 stycken interna föremål samt över 100 inlånade föremål. I samband med framplockningen har föremålen fotograferats och digitaliserats i databasen Sofie. Föremål från utställningen "Råd att bevara" i Karlebyladugården har återförts till magasinet.

Den externa låneverksamheten har under 2015 omfattat åtta stycken nya lånehandlingar (45 föremål), samt åtta stycken avslutade lån (59 föremål). Föremålen har i samband med in- eller utlån fotograferats och digitaliserats.

Kulturmiljöarbete

Kulturmiljöenheten har under 2015 arbetat med regional verksamhet i samverkan med kommuner, länsstyrelsens kulturmiljöenhet i Västra Götaland samt Svenska kyrkan. Andra viktiga samarbetspartners är Västarvet, Fortifikationsverket, Trafikverket, hembygdsföreningar och Göteborgs universitet.

För Skaraborgsområdets 15 kommuner gäller det remisser och rådgivning kring bygglov och planläggning, kulturhistoriska inventeringar samt arkeologiska projekt, för länsstyrelsen yttranden och antikvariska kontroller i samband med statliga byggnadsvårdsbidrag samt arkeologiska uppdrag och för Svenska kyrkan antikvariska kontroller vid kyrkoreoveringar. Medverkan har skett vid olika typer av arkeologiska uppdrag utförda av Västarvet, Lödöse museum.

Ett flertal remissvar och yttranden har gjorts av enheten gentemot länsstyrelsen. Dessa har främst berört bygg- och kyrkoärenden men även olika typer av planärenden. Därtill kommer en stor andel muntliga samråd som inte har diarieförts, till både länsstyrelsen, kommuner och allmänhet.

Enhetens arbete bygger på närvaro ute i de olika kommunerna, främst inom gamla Skaraborgs län men även i vissa andra delar av länet.

Uppdrag 2

Bidra till den regionala attraktiviteten och delta i arbetet för att stärka natur- och kulturturismen

Museet har i dag, tack vare stöd från regionens kulturnämnd, fri entré. Basutställningarna Mellan is och eld, Bronssköldarna från Fröslunda, Skara i medeltid och utställningen om Agnes de Frumerie stärker museets profil och förankring både lokalt och regionalt.

Publik verksamhet

Det har varit ett år med både breda och djupa program för alla åldrar. Två lokalhistoriska seminarier med forskarinriktade föredrag, sport- och höstlovsverksamhet för barn, många musikinslag och spännande, både kulturhistoriska och konstinriktade, utställningar. Vi har debatterat museifrågor, berättat om gamla kartor, upplevt Ryssland inifrån, bjudit på spökvandringar i Fornbyn och mycket mer. Vi har jobbat både regionalt och lokalt, samverkat med ett stort antal föreningar, företag och andra kulturinstitutioner i hela regionen.

Museets huvudbyggnad hade under året 32 409 besökare (29 553 året innan), Fornbyn 44 502 besökare (31 885 året innan) och Heljesgården cirka 1 500 besökare (1 536 året innan). Övriga publika aktiviteter på Kråks Herrgård, i Varnhem och i skolorna samlade cirka 6 500 personer. Sammanlagt hade museet 84 911 besökare, en tydlig ökning jämfört med året innan.

Veterinärhistoriska museet har ett årligt bidrag från regionens kulturnämnd som distribueras via Västergötlands museum. De redovisar sitt uppdrag i en egen rapport, se bilaga.

Permanent utställningar

De permanenta utställningarna under året har varit Skara i medeltid, Agnes de Frumerie – konstnär och glaspionjär, Mellan is och eld – tolkningar av Västergötlands forntid samt utställningen om Bronssköldarna från Fröslunda.

Tillfälliga utställningar

Utställningsåret började med en succé. Skara i konsten (24/1-15/3) drog mycket folk och engagerade många regioninvånare som vänligt lånade ut sina konstverk med Skaramotiv till allmän beskådan. Barbro Olofsson invigde och berättade anekdoter från både förr och nu. Utställningen visades också digitalt på museets hemsida.

I mars invigde vi en fotoutställning av Carl Anders Borg från Lidköping med bilder från länderna i det forna östblocket, Efter järnridån (7/3-12/4). En dagsaktuell utställning men med rötter i det förgångna.

För andra gången var museet värd för Västsvensk fotoexpo (21/3-17/5), fotoklubbarna i Västsveriges största årliga utställning. Samarrangemang med Skara Fotoklubb.

Kortet kom fram (28/3-27/9), vårens stora egenproducerade utställning. I samarbete med Skaras Filatelistklubb, journalisten Gösta Karlsson och amatörforskaren Börje Mårtensson invigde vi utställningen den 28/3. Det blev en bred utställning om Skaraborgs posthistoria, speglat genom museets arkival och föremål, unika frimärken och trycksaker, stämplor, brev och vykort. Museet fick ett unikt förtroende att fungera som postkontor med rättighet att stämpla frimärken och dessutom en egen förstadagsstämpel.

Våren sista utställning blev Bland furarötter och vikaskogar (25/4-31/5), formgivaren och konstnären Kristina Lidströms bildberättelse om sin släkt lanthandlarfamiljen i Fura utanför Töreboda. Originalteckningar och stora uppdragna bilder kompletterades med föremål ur museets samlingar.

Årets mest arbetskrävande och påkostade utställning var Det handlar om brons (6/6-1/11). En kulturhistorisk resa i bronsens värld med föremål från både när och fjärran. Utställningen producerades som en del av firandet av sköldarna från Fröslunda som hittades för 30 år sedan. Museet lånade in föremål från flera av Västsveriges museer, bland annat Röhsska i Göteborg, Bohusläns museum och Vänermuseet. Peter Jankavs, tidigare arkeolog på Västergötlands museum och museichef på Falbygdens museum, lånades in för att hjälpa till med produktionen. Till utställningen kopplades de idrottshistoriska sällskapen i Skaraborg, Vasamuseets vänner i Stockholm, bronsgjutaren Martin Hansson från Husaby, Erik Jonssons guldsmedsaffär i Skara och ett stort antal privatpersoner. En kortfilm med allmänhetens röster om materialet brons producerades och visades i utställningen,

Hösten inleddes med utställningen Dolda rum – kyrkvindarnas hemligheter (26/9-17/1). Med utgångspunkt i det stora inventeringsarbetet, som byggnadsantikvariern vid Jönköpings länsmuseum Robin Gullbrandsson gjort, om de medeltida, världsunika kyrkvindarna i länet producerades utställningen i samarbete med Skara stift. I anslutning till utställningen anordnades också ett välbesökt vetenskapligt seminarium på samma tema.

Kulturnatten i Skara, en av kommunens större kultursatsningar under året, startade i år lördagen den 10/10. På museet invigdes den retrospektiva utställningen om Skarakonstnären Torbjörn Nolkranz. Utställningen hade förberetts under lång tid och i samarbete med journalisten och konstkritikern Bo Borg gavs dessutom boken om Torbjörn Nolkranz ut på museets förlag, en stor inbunden publikation i fyrfärg på närmare 200 sidor. Projektet och boken fick stöd av Statens kulturråd, Längmanska kulturfonden och Sparbanksstiftelsen Skaraborg. Under kulturnatten arrangerades också en festkväll med 80-talstema i Kråks herrgård och på Stadsbiblioteket i Skara. Då återskapades den på 80-talet populära nattklubben Kråks, punkbandet Asta Kask spelade och ett 80-talsdisco arrangerades i restaurangdelen. Inne i museet visades en 80-talsutställning fylld med kläder, musik, möbler, tidningar och vardagsföremål från tiden. Kulturnatten var ett samarrangemang med Skara kultur & fritid, Music Factory, Katedralskolan, Viltmat och näringslivsföreningen MEGA.

Året avslutades med en inlånad utställning om tryckta juldukar från 1900-talet, Retrojul (15/11-31/1 2016). Utställningen lånades in från Östergötlands länsmuseum, producerad av två samlare med museibakgrund, Marie Odenbring Widmark och Anna Lindqvist.

Månadens föremål

Under året har 12 föremål publicerats i Skaraborgs läns Tidning med text och bild samt visats för besökare i Backspegeln.

Januari	Katas gravhäll från Varnhem
Februari	Stånka
Mars	Dockskåp
April	En smaskig ask!
Maj	Klockkedja eller halsband?
Juni	Glassform
Juli	Hel och ren...
Augusti	Har du en mortel?
September	Ett arkiv
Oktober	En danskväll i Skara för åttiofem år sedan
November	En liten otäck lapp för jakt
December	"Ho, ho, ho, finns det några snälla barn?"

Programverksamhet

År 2015 var ett livaktigt programår då vi nådde många olika målgrupper. 117 arrangemang i form av visningar, föredrag, spökvandringar, konserter, wokshops, tipspromenader med mera ägde rum. Merparten av höstens, vinterns och vårens program var förlagda till musei-byggnaden, sommarens program arrangerades i Fornbyn, några på Heljesgården och några på Kråks.

Under hösten utökades museets öppettider med kvällsöppna onsdagar. För att uppmärksamma de nya öppettiderna och för att attrahera publik arrangerades en programpunkt varje onsdag under hösten. Detta bidrog till en utökad programverksamhet med en större bredd i utbud.

En ny samverkan med Skara kommun utvecklades under året för samordning av programaktiviteter. Kulturnatten i Skara var ett av resultaten av denna samverkan. Samarbetet mellan museet, Music Factory, Katedralskolan, Viltmat och näringslivsföreningen MEGA resulterade i en konsert, flera utställningsinvigningar, visningar på Kråks och en livaktig programverksamhet i Skara stadsbiblioteks lokaler.

Även många andra arrangemang, utställningar och pedagogiska insatser är resultat av samverkan med kommuner, enskilda, föreningsliv och institutioner. Till museets samarbetspartners hör bland annat Västergötlands Fornminnesförening, Göteborgs universitet, Högskolan i Skövde, Skara Fotoklubb, Skara Biodlarförening, Golden Retrieverklubben Skaraborg/Älvsborg, Street Stars Cruisers, Naturum Hornborgasjön, Skaraborgs Taxklubb, Axevalla Folkdansgille, PRO Skara, Charlies Teater, Forskningsbiblioteket i Skara, Katedralskolan i Skara, Skara Pastorat, Skara Domkyrkoförsamling, Västsvenska Fågelhundsklubben, Lugnås Minnesfjäll, Västergötlands Spelmansförbund, fristående spelmän, Skaraborgs Motorveteraner, Studieförbundet i Lidköping, Svenska Fergusonklubben Grälle, Skara Gille, Slöjd i Väst, MEGA, Music Factory och ägare till lantrasgrisar och hönor.

Heljesgården

Skötsel av Heljesgården har, sedan gåvan mottogs 1996 och fram till och med 2015, skett kontinuerligt genom landskapsvård, äldre odlingsbruk med häst, lieslagning, odling av biologiskt värdefulla grödor, främst potatis, allt i enlighet med framtagna skötselplan och med starkt stöd av Länsstyrelsens landskapsvårdsprogram. Vandringsled och informationsskrift finns alltid tillgängligt. Heljesgården ingår i Pilgrimsleden och naturreservat Hornborgasjöns vandringsleder. Programverksamhet och aktiviteter har varierat under åren, men Öppet hus på våren och Hornborgadagen på hösten har varit återkommande fixpunkter. Heljesgården har många besökare som på egen hand njuter av miljön. Det förekommer även att bussturer, utan koppling till museet, stannar till för ett besök.

Pedagogisk verksamhet

Västergötlands museums pedagogiska arbete har varit rikt och diversifierat. Det har varit verksamhet i utställningarna, i föremålsmagasin, i verkstad och i Fornbyn. Utbudet har under året varit brett såsom guidade visningar, gammaldags lekar, dramapedagogiska rollspel och praktiska hantverk i Fornbyn och i museets verkstad samt inspirerande visningar för slöjdare i våra magasin. Förutom Skara kommuns skolor har elever kommit från många kommuner i hela Västra Götaland samt en vuxengrupp från Danmark. Deltagarna kommer från vitt skilda utbildningar såsom folkhögskolor, gymnasier, hantverksskolor, fortbildning för lärare, SFI (Svenska för invandrare) och pensionärsföreningar men framförallt från grundskolans förskoleklasser till årskurs 9. Under årets alla månader, förutom juli, var grupper inbokade men i maj och september toppades antalet.

Basutställningen Skara i medeltid rönt störst intresse med 389 elever fördelade på 18 visningar där grundskolans årskurs 4-6 var mest representerade. Utställningen Mellan is och eld hade 17 guidade visningar med 350 deltagare där årskurs 3 var den största intressegruppen. I Fornbyn deltog 235 barn från årskurs 1 fördelade på 30 grupper i det dramapedagogiska rollspelet Tidsresan. Detta pedagogiska program har erbjudits alla Skara kommuns sjuåringar sedan 30 år och är ett av kommunens prioriterade uppdrag åt Västergötlands museum. Museet och grundskolan har tillsammans stått för de pedagogiska insatserna. 150 elever från årskurs 8 i Skara kommun har i mindre grupper provat på smide, linberedning och repslagning i Fornbyn. Även 60 stycken sjätteklassare från Vänersborg har deltagit i samma program. En inhyrd smed har bekostats av pengar från Skapande skola och museets pedagog har undervisat i linberedning och repslagning inkluderande linets kulturhistoria. Under senare delen av hösten besökte 60 elever från låg- och mellanstadiet Fornbyn för att leka med lekredskap som man hade förr.

Tillsammans med Slöjd i Väst har museets pedagog genomfört två fortbildningsdagar för slöjdlärare med huvudteman berättande, lekar och inspirationsvisning i museets samlingar.

Under året har hönor och grisar av lantraser hyrts in av två uppfödare som pedagogisk resurs i Tidsresan, men också för att i någon mån levandegöra Fornbyns miljö.

Museets pedagoger har vid två tillfällen besökt Ardalaskolans fritids, och där pratat om mångfald ur ett historiskt perspektiv och med hjälp av enkla värderingsövningar. Vid dessa

aktiviteter deltog sammanlagt 35 barn. Även SFI-klasser på Katedralsskolan i Skara har fått besök av museets pedagoger, och deltagande var 35 vuxna.

Under sport- och höstlov har barn från 8 år och uppåt deltagit i olika aktiviteter i verkstaden och i museets utställningar. 8 barn fick under sportlovet tillsammans med en för dagarna inhyrd slöjdlärare tova fåglar. Denna aktivitet arrangerades som ett samarbete med ABF. 78 barn deltog i en bildgåta inomhus och 24 deltog i en tipspromenad i Fornbyn. De fem först dragna rätta svaren vann priser från museets butik.

Under höstlovet erbjöds konstverkstad med inspiration från Torbjörn Nolkrantz konstnärskap. Under tre dagar besöktes verkstaden av 15 barn. Västergötlands museum erbjöd också en bildgåta, där 65 barn deltog. De fem först dragna rätta svaren vann priser från museets butik. En kväll erbjöds två ficklavandringar i medeltidsutställningen, där 30 barn och vuxna deltog.

Under den period Torbjörn Nolkrantz retrospektiva utställning visades erbjöds ett pedagogiskt program kopplat till densamma, där en konstanalytisk visning följdes av bildskapande i verkstaden. 180 elever i årskurserna förskola-9 deltog.

Totalt 1 714 personer deltog under året i museets pedagogiska verksamhet.

Kulturmiljöarbete

Under året har kulturmiljöenheten medverkat i StadsGIS, ett projekt som initierats av Länsstyrelsen Västra Götaland. Under året har även arbetats med av Länsstyrelsen initierade projekt att förmedla och informera om vårdade kulturmiljöer, i form av tillverkning av informationsskyltar som satts upp i Timmele, Herrljunga, Vårgårda, Tidaholm med flera kommuner. Enheten har även medverkat i arbetsgrupper kring framtagande av pilgrimsleder i Västra Götaland tillsammans med Västra Götalandsregionen och Svenska kyrkan.

Enheten har deltagit i det regiongemensamma temat och projektet Moderna Västra Götaland. Projektet pågick under 2015 och beräknas att avslutas under 2016.

Uppdrag 3

Stärka vår roll i det livslånga lärandet och arbeta för en ökad delaktighet

I arbetet med att bevara, vårda och tillgängliggöra kulturarvet, i samarbete och dialog med samhällets aktörer på olika nivåer bidrar museet inom sitt kompetensområde till ett hållbart och demokratiskt samhälle. Vi ställer våra resurser till samhällets förfogande och strävar efter att delta i samhällsbyggandet och samhällsdebatten. Demokratiseringen av kulturarvet innebär också att museet ska vara en plattform för fler aktörer i samhället.

Magasinet har haft studiebesök och visningar vid 14 tillfällen med sammanlagt 101 personer. Besökarna kom från museer, hembygdsföreningar, skolor, föreningar, studenter, forskare med flera. Vid öppet magasin den 21 november kom 221 besökare.

Sommaren 2015 återupptogs utgrävningarna av den 1000-åriga kyrkoruinen, gravplatsen och boplotsområdet i Varnhem. Fältarbetet genomfördes i samarbete med Institutionen för Historiska studier vid Göteborgs universitet. Två sommarkurser i arkeologi var förlagda till Varnhem, en med fokus på dokumentation och en med inriktning mot publik arkeologi. Totalt deltog närmare 60 studenter. Utgrävningsveckorna resulterade i nya och spännande resultat. Viktigast var kanske att den tidigkristna gravplatsens totala yta nu kunde fastställas samt att ett vikingatida långhus påträffades i nära anslutning till kyrkogrunden. Även publikt blev utgrävningen lyckad då det kom flera tusen intresserade besökare. Under 2015 konkretiserades också planerna på en permanent överbyggnad som ska göra det möjligt för kyrkoruinen att vara exponerad och tillgänglig för besökare. Finansieringen för överbyggnaden blev klar och därmed kunde processen med projektering och upphandling inledas i slutet av året.

Under verksamhetsåret har enheten medverkat i framtagande av material till utställningen om Posthistoria i Skaraborg. Under året har enhetens antikvarier medverkat i ett antal seminarier och konferenser som; Paleopatologisk workshop vid Uppsala universitet; Campus Gotland, Västsvenska arkeologidagen vid Göteborgs universitet, Nya Lödöse vid Göteborgs stadsmuseum, MARK – museiarkeologiskt årsmöte i Lund. Enheten har även utfört 28 föredrag eller föreläsningar vid olika arrangemang, framför allt utanför museet. Enheten har även publicerat ett par artiklar. För listor över föredrag och artiklar, se bilaga.

Uppdrag 4

Bidra till att öka jämställdhet och mångfald på natur- och kulturarvsområdet

Museer är normativa institutioner som medvetet eller inte stärker eller motverkar värderingar i samhället. Vi har ett ansvar att medvetandegöra och ifrågasätta givna fasta roller för olika "kategorier" av människor. Museet har med sig jämställdhets- och mångfaldsperspektivet i arbetet med såväl utställningar som i övrigt verksamhetsarbete.

Uppdrag 5

Bedriva kvalificerad uppdragsverksamhet inom områdena arkeologi, konservering, natur- och kulturmiljöarbete

Kulturmiljöenheten har genom sin antikvariska kompetens medverkat i och utfört ett flertal olika typer av projekt/uppdrag. Dessa utgörs av arkeologiska utredningar, arkeologiska förundersökningar och undersökningar, kulturhistoriska förstudier, forskningsprojekt, osteologiska uppdrag, byggnadsvårdsuppdrag, informationsuppdrag (exempelvis informationsskyltar vid fornvårdsprojekt) med mera. Personal vid enheten har även medverkat som lärare vid flera seminariegrävningar som arrangerats av Institutionen för Historiska studier, Göteborgs universitet. Enheten har dessutom medverkat i en handfull större regionala samarbetsprojekt såsom StadsGIS, Moderna monument och Hus med historia. Enheten har även medverkat i Länsstyrelsens projekt Vårda Vattendragens Kulturarv. Enheten har färdigställt 9 bebyggelsehistoriska rapporter och 26 arkeologiska rapporter. För listor över utförda ärenden, se bilaga.

Uppdrag 6

I samverkan med lokala, regionala och nationella parter öka den digitala tillgängligheten till natur- och kulturarvet

Tillgänglighet på webben

Under 2015 fortsatte www.vastergotlandsmuseum.se att utvecklas. Vissa delar förändrades och nya tillkom. Sidan är stationerad hos webb-företaget Websolution i Skara.

Under året hade sidan 40 629 besökare, en ökning med cirka 9 % jämfört med 2014.

Västergötlands museums sida på Facebook hade i början av året 755 personer som gillade sidan och i slutet av året hade siffran ökat med cirka 28 % till 1 045 personer som gjorde detsamma. Under året har museets 319 inlägg på Facebook setts av 151 146 personer.

Vid varje arrangemang och nya utställningar har informationsbrev skickats ut via e-post till cirka 1 800 personer.

Traditionsenligt fanns en digital julkalender på webben under december månad. Denna beskrev mer eller mindre kända historiska personer från Skaraborg.

Månadens föremål har publicerats på hemsidan och i Skaraborgs läns Tidning med foto och text.

Under året har inga nya fotografier digitaliserats, men i databasen har 712 stycken poster ändrats eller kompletterats. 8 605 föremål har digitaliserats, huvudsakligen med uppgifterna från accessionskatalogerna, och 8 407 stycken har ändrats eller kompletterats i databasen. I personregistret har 253 nya personposter tillkommit och 210 poster har ändrats eller kompletterats.

Kulturmiljöenheten har haft samverkan med Länsstyrelsen i projektet StadsGIS, vars insamlingsdel skall slutföras 2016. StadsGIS skall inledningsvis bli ett webbaserat verktyg för handläggare, på sikt ett mer publikt webbaserat "tittskåp".

Medarbetar- och organisationsperspektivet

Verksamheten vid Stiftelsen Västergötlands är organiserad enligt följande:

Administration

Hanna Eklöf, museichef, fr.o.m. 16/3
Peter Holm, informations- och kommunikationsansvarig
Kristina Johansson, ekonom
Susanna Johansson, assistent
Lotta Liljedahl, assistent

Arkeologi och byggnadsvård

Anders Berglund, 1:e antikvarie/arkeologi
Thomas Carlquist, 1:e antikvarie/bygg
Catharina Henriksson, antikvarie/arkeologi
Maria Norrman, 1:e antikvarie/arkeologi
Maria Vretemark, 1:e antikvarie/arkeologi

Samlingar

Inge Arvidsson, kanslist
Johanna Austrin, 1:e konservator/textil
Marie Forsell, museiassistent
Ulla Hallbäck, 1:e antikvarie, t.o.m. 27/3
Solveig Holm, museiassistent
Ewa Johansson, kanslist, t.o.m. 31/8
Anneli Jonsson, kanslist
Ylva Nilson, 1:e antikvarie
Carina Seiberlich, arkivarie, fr.o.m. 3/8

Service

Kent Andersson, hantverkare
Anne Jansson, vaktmästare
Ingvar Karlsson, vaktmästare
Michael Norman, hantverkare
Glenn Oscarsson, museitekniker
Bengt Rud, vaktmästare
Hans-Göran Svensson, snickare

Utställningar och program

Göran Elisson, utställningsformgivare
Ulrika Eriksson, pedagog
Ulrika Grip, receptionist
Maud Lagerborg, pedagog, fr.o.m. 3/8
Hanna Svensson, receptionist

Ann-Katrin Wahss, antikvarie
Inger Widhja, pedagog, t.o.m. 12/6

Tillfälligt anställda

Agneta Filmer-Sankey
Morgan Gustafsson
Jenny Hallström
Gustav Jacobzon
Peter Jankavs
Clara Karpeby Johansson
Seraphina Norman
Robin Persson
Agnes Planck
Jenny Rosander
Agneta Sachs

Kulturmiljöarbete

Enhetens byggnadsantikvarier har medverkat i regionala samrådsgruppen i Skara stift och projektet Moderna Västra Götaland, liksom Hus med historia. Enhetens medarbetare har även deltagit i kompetenshöjande kurser och seminarier.

Ekonomiperspektivet

Stiftelsens årsredovisning innehåller en redovisning för stiftelsens räkenskaper 2015, se bilaga.

Externa bidrag

Grevillis fond: Digitalisering av arkiv, 30.000 kr

Länsstyrelsen Västra Götaland: Heljesgården, landskapsvård, 50.000 kr

Skara kommun: Dokumentärfilm om utgrävningarna i Varnhem, 100.000 kr

Sparbanksstiftelsen Skaraborg: Boken om Torbjörn Nolkrantz, 40.000 kr

Stans kulturråd: Torbjörn Nolkrantz, litteraturstöd/utställningsersättning, 80.418 kr

Västergötlands Fornminnesförening: Lokalhistoriskt seminarium, "Kulturarvsväxter och deras berättelser", 5.000 kr

Västergötlands Fornminnesförening: Lokalhistoriskt seminarium, "Det handlar om brons", 9.000 kr

Fastighet

Museibygnadens underhållsbehov har setts över kontinuerligt. Ett systematiskt brandskyddsarbete pågår, bland annat med brandrevision varje år.

Museibygnadens säkerhetssystem uppgraderades och framtidssäkrades under 2015.

Den planerade renoveringen av Karlebyladugårdens tak genomfördes inte under 2015 på grund av att arbetet inte kom igång i tid. Omläggning av taket kommer att ske under 2016.

Övriga fastigheter

På Kråks herrgårds västra flygel byttes takläkten runt skorstenen ut då takpannor börjat rasa ned.

Kråks restaurang gick i konkurs redan 2014. Under våren 2015 avslutades konkursen och restaurangens köksinredning och inventarier såldes på auktion. Museet gjorde dock inköp av vissa inventarier, bland annat möbler, för framtida verksamhet.

I samband med att Kråks restaurangrörelse lades ner gjordes en nedsäkring av elkapaciteten för att sänka elavgifterna. Det gjordes också en ombyggnad av vattenmätaren, vilket bidrog till en lägre vattentaxa. Under året värmeisolerades vattenrör på vinden.

Program

24/1	Invigning av utställningen Skara i konsten.
28/1	Föreläsning: Kungaduken. Hans Thomsson.
10-12/2	Sportlovsskoj på museet: Slöjd som flyger - prova på att tova.
10-13/2	Sportlovsskoj på museet: Tipspromenad och finn fel i våra utställningar.
18/2	Föreläsning: Varnhem på gång. Maria Vretemark.
25/2	Museet och framtiden. Hanna Eklöf och styrelsen för Västergötlands museum.
1/3	Föreläsning: Dräkt – från Gustavianer till Karl Johan. Gunilla Andersson.
7/3	Invigning av utställningen Efter järnridån.
7/3	Visning av miljöerna på Kråks herrgård och dess östra flygel. Ulla Andersson.
7-8/3	Helgkurs: Täljning i färskt trä.
14/3	Lokalhistoriskt seminarium: Kulturarvsväxter och deras berättelser. Else Marie Strese, Lena Nygårds och Henrik Morin medverkar.
21/3	Invigning av utställningen Västsvenska fotoexpon.
21/3	Workshop: Servettvikning. Hans Thomsson.
28/3	Invigning av utställningen Kortet kom fram! Posthistoria Skaraborg.
29/3	Vykorts- och frimärksmessa.
11/4	Workshop: Läsa gamla kartor. Ylva Nilson.
25/4	Invigning av utställning Bland furarötter och Vikaskogar.
30/4	Valborgsmässsofirande på Heljesgården.
7/5	Modevisning på museet.
10/5	Byvandring i Fornbyn. Inger Widhja och Thomas Carlquist.
31/5	Öppet hus på Heljesgården.
Juni	Skara Biodlarförening sköter bigården i Fornbyn.
6/6	Invigning av utställningen Det handlar om Brons.
11/6	Blomstervandring i Bolums lider.
13/6	Skaraträffen 2015 – Street Stars Cruisers fordonsutställning.
14/6	Hundutställning i Fornbyn.
14-18/6	Teaterverkstad i Fornbyn.
19/6	Midsommarfirande i Fornbyn.
20/6	Friluftsgudstjänst i Fornbyn.
23/6	Liekurs på Heljesgården.
Juli	Skara Biodlarförening sköter bigården i Fornbyn.
Juli	Slåtter och hässjning på Heljesgården.
18/7	Skarastämman – Folkmusikfest i Fornbyn.
26/7	Veteranfordonsträff i Fornbyn.
Augusti	Skara Biodlarförening sköter bigården i Fornbyn.
13/8	Gasen i Bôtten – Eddie Meduza i Fornbyn.
30/8	Hornborgadagen på Heljesgården.
September	Skörd med häst på Heljesgården.
13/9	Hundutställning i Fornbyn.
26/9	Invigning av utställningen Dolda rum – kyrkvindarnas hemligheter.
3/10	Familjedag i Händenesugan.
7/10	Onsdagsklubben: Det handlar om brons. Peter Jankavs.

- 10/10 Invigning av utställningen Torbjörn Nolkrantz – Tillbakablick.
10/10 Kulturnatten: 80-talet tur & retur med Asta Kask.
10/10 Kulturnatten: Varnhem i fackelsken. Maria Vretemark.
10/10 Kulturnatten: En kväll på Kråks.
14/10 Onsdagsklubben: Tillbaka till 80-talet!
15/10 Seminarium och bokrelease: Dolda rum.
16-17/10 Spökvandring i Fornbyn: Cirkus Odium.
17/10 Lokalhistoriskt seminarium: Det handlar om brons. Lars Jacobzon,
Sophie Bergerbrant, Johan Ling medverkar.
21/10 Onsdagsklubben: Torbjörn Nolkrantz – Tillbakablick.
22/10 Bio: Tiden är en dröm, del 2.
27-29/10 Höstlovsaktiviteter på museet.
1/11 Visning av utställningen Det handlar om brons.
4/11 Onsdagsklubben: Bondby – på riktigt! Anders Berglund.
11/11 Onsdagsklubben: Måla som en konstnär.
14/11 Arkivens dag.
15/11 Invigning av utställningen Retrojul – juldukar från 1950- och 60-talet.
18/11 Onsdagsklubben: Tryckverkstad.
21/11 Öppet magasin.
25/11 Onsdagsklubben: Varnhem innan munkarna kom. Maria Vretemark.
29-30/11 Kråkjul. Julmarknad på Kråks herrgård.
2/12 Onsdagsklubben: Julstuga med julpyssel.
9/12 Onsdagsklubben: Konsert med Hurley & The Blue Dots.
16/12 Onsdagsklubben: Julstuga med julpyssel.

Föredrag

- 15/1 Maria Vretemark: Paleopatologiska förändringar i medeltida material. Uppsala universitet, Campus Gotland.
- 25/2 Maria Vretemark: Utgrävningarna i Varnhem. Lidköpings släktforskarförening, Lidköping.
- 27/2 Maria Vretemark: Tamt och vilt i den neolitiska vardagen. Göteborgs universitet.
- 16/3 Maria Vretemark: Utgrävningarna i Varnhem – en ny syn på Västergötlands kristnande. Skövde Musei Vänner, Skövde.
- 25/3 Maria Vretemark: Skelettens berättelse om liv och död i Nya Lödöse. Göteborgs stadsmuseum.
- 10/4 Maria Vretemark: Skara stift – en tusenårig historia. Västgöta Gille, Strängnäs.
- 21/4 Thomas Carlquist: Djäkneskolan i Skara. Kommunstyrelsen, Skara kommun.
- 27/4 Maria Vretemark: Fru Sigrids gård i Varnhem. Varnhemsgården.
- 27/5 Maria Vretemark: Varnhem innan munkarna kom. Skara Rotaryklubb.
- 24/8 Maria Vretemark: Utgrävningarna i Varnhem. Rotary Lidköping.
- 25/8 Maria Vretemark: Nya fynd i Varnhem 2015. Sparbanksstiftelsen Skaraborg.
- 7/9 Maria Vretemark: Arkeologisk metod. Undervisning för gymnasiet Historia B, Katedralskolan, Skara.
- 9/9 Maria Vretemark: Utgrävningen i Varnhem 2015. Skara Stift.
- 11/9 Maria Vretemark: Utgrävningen i Varnhem 2015. COWI Skövde.
- 12/9 Thomas Carlquist: Stadsvandring i Hjo med tema färgsättning och färgtyper för gamla hus tillsammans med före detta stadsarkitekten.
- 16/9 Thomas Carlquist: Skara sett med gamla vykort. Skara Filatelistiska förening.
- 1/10 Maria Vretemark: Utgrävningen i Varnhem 2015. Rotary Lidköping-Vänern.
- 7/10 Maria Vretemark: Utgrävningen i Varnhem 2015. Sparbanksstiftelsen Lidköping.
- 10/10 Maria Vretemark: Varnhem, nya spännande fynd från sommarens utgrävning.
- 5/11 Maria Vretemark: Utgrävningarna i Varnhem, försök till en sammanfattning. Lödöse museum.
- 12/11 Maria Vretemark: Utgrävningen i Varnhem 2015. Kulturkvarteret, Hjo.
- 20/11 Maria Vretemark: Projektet Varnhem innan munkarna kom – att kombinera forskning och förmedling. Kulturen i Lund.
- 7/12 Maria Vretemark: Utgrävningen i Varnhem 2015. Rotary Skaraborg.
- 14/12 Maria Vretemark: Fru Sigrids gård i Varnhem – en lång historia. Historiska Föreningen, Alingsås.

Publicerat

Ylva Nilson

Heljesgården. I: Västra Götaland: Falbygden – Kinnekulle – Kålland. Vård och förvaltning av kulturlandskap i förändring. Nordisk Bygd nr 25. Nordiska Kulturlandskapsförbundet. 2015.

Maria Vretemark

Hunters, herders and hearths: interpreting new results from hearth row sites in Pasvik, Arctic Norway. I: Rangifer 35 (1) 2015: 1-24.

Sökandet efter Magnus Ladulås. I: Kungliga Vitterhetsakademiens Årsbok 2015: 51-62.

Kulturmiljö uppdrag

Arkeologisk verksamhet

(AU – arkeologisk utredning, FU – förundersökning, UN – undersökning)

- AU Ånnestorp, Essunga kn.
- AU Bolum, Hornborgasjön, Naturum, Falköpings kn.
- AU Kymbo, våtmark, Tidaholms kn.
- AU Grästorps-Tre Älgar, GC-väg, Grästorps kn.
- AU Baltak, GC-väg, Tidaholms kn.
- AU Steg 1, Skogssäter-Stenkullen, kraftledning, Trollhättan-Lerums kn.
- AU Steg 2, Skogssäter-Stenkullen, kraftledning, Ale och Lilla Edets kn.
- FU Hasslum, planområde, Skövde kn.
- FU RAÄ Säter 11, GC-väg, Skövde kn.
- FU RAÄ Mariestad 10, planområde, Mariestads kn.
- FU Väg 44, Götene kn.
- FU Väg 44, Lidköpings kn.
- FU RAÄ Skövde 53, Billingskolan, Skövde kn.
- FU RAÄ Ransberg 130, väg 201, Tibro kn.
- FU RAÄ Skövde 73, Kungsgatan, Skövde kn.
- FU RAÄ Saleby 101, Förmodad boplats, Saleby församlingshem, Lidköpings kn.
- UN RAÄ Varnhem 60, Institutionen för Historiska studier, GU, Skara kn.
- UN Ledningsplats "Björn", Institutionen för Historiska studier, GU, Vara kn.
- UN RAÄ Vänersborg 197, boplats, Vänersborgs kn.
- UN RAÄ Säter 11, förmodad stensättning, Skövde kn.

Osteologiska uppdrag

- Gamlestaden 2015, Göteborg. Riksantikvarieämbetet UV Väst.
- RAÄ 375:1 i Piteå sn och RAÄ 421:1 i Älvsbyn sn, Norrbotten. Norrbottens museum.
- RAÄ 50:1, Töre sn, Norrbotten. Norrbottens museum.
- Böle, RAÄ 508 och 621, Lövånger sn, Västerbotten. Silvermuseet i Arjeplog.
- Degerbyn, RAÄ 343, Skellefteå sn, Västerbotten. Silvermuseet i Arjeplog.
- Åträsk 7:1, RAÄ 42, N. Luleå sn, Norrbotten. Silvermuseet i Arjeplog.
- Anläggning 35, Sunnerby 9:1, RAÄ 59, Otterstad sn, Västergötland. Vänermuseum.
- Sunnerby 9:1, Raä 57, Otterstad sn, Västergötland. Vänermuseum.
- Karleby Logården, Västergötland. Göteborgs universitet.
- Kvarnholmen i Kalmar. Steg 2 publikation. Riksantikvarieämbetet UV Öst.

Byggnadsantikvarisk verksamhet

Byggnadsminnen

- Valla tingshus, Töreboda kn.
- Lilla Bjurum, Götene kn.
- Råbäcks Mekaniska stenhuggeri, Götene kn.
- Mössebergsparken, Falköpings kn.
- Bengtssonska magasinet, Vara kn.
- Skara vattentorn, Skara kn.

- Stora Ek, Mariestads kn.
- Hotel Billingen, Skövde kn.
- Valla tingshus, Töreboda kn.
- Helénsstugan, Skövde kn.
- SLU Veterinärinrättning, arkivet, Skara kn.
- Falköpings Central, Falköpings kn.
- Kungsvillan, Karlsborgs kn.
- Logen Vulcan, Tidaholms kn.
- Sveneby herrgård, Töreboda kn.

Bidragsärenden

- Villa Götha och Societetshuset, Hjo kn.
- Hyringa fornstuga, Grästorps kn. Renovering efter svampangrepp.
- Villa Idun, Hjo kn. Balkonger med mera.
- Villa Götha och Societetshuset, Hjo kn. Renovering och målning.
- Råbäcks Mekaniska Stenhuggeri, Götene kn. Renovering av fönster.
- Bankastugan, Falköpings kn. Renovering av tak och murad vägg.
- Bengtssonska magasinet, Vara kn. Ombyggnad av lastkaj och handikappanpassning.
- Almnäs, Hjo kn. Renovering av tak och fönster.
- Valla tingshus, Töreboda kn. Renovering av fasader och fönster.
- Sveneby herrgård, Töreboda kn. Renovering av terrass.
- Hotel Billingen, Skövde kn. Fasadrenovering.
- Hyringa fornstuga, Grästorps kn. Renovering efter svampangrepp.
- Logen Vulcan, Tidaholms kn. Renovering av fönster med mera.

Antikvarisk medverkan – kyrkor

- Västra Gerums kyrka, Skara kn. Fasadrenovering.
- Mariestads domkyrka, Mariestads kn. Hydrofobiering av fasadsten.
- Norra Vings kyrka, Skara kn. Ommålning av vapenhus.

Kulturmiljöunderlag och dokumentationer

- Länsstyrelsernas riksomfattande StadsGIS, GIS-baserad kartläggning över arkeologiska arbeten i stadskärnor.
- Kulturhistorisk förstudie för vindkraftspark Hallabron, Borås och Ulricehamns kommuner, Västergötland.

Arkeologiska rapporter

- 2015:1 Kompletterande utredning vid Dalvik, väg 44. Arkeologisk utredning, Sävare socken, Lidköpings kommun.
- 2015:2 Skövde 5:178, Skövde socken, Skövde kommun. Arkeologisk utredning.
- 2015:3 Arkeologisk förundersökning av Raå Vad 14:1-3, Vads socken, Skövde kommun.
- 2015:4 Järnframställning längs väg 200. Arkeologisk förundersökning och undersökning 1995, Fredsbergs socken, Töreboda kommun.
- 2015:5 Raå 200 Skövde. Arkeologisk undersökning, Skövde socken, Skövde kommun.
- 2015:6 Raå Laske-Vedum 134 och 135. Arkeologisk förundersökning, Laske-Vedums socken, Vara kommun.

- 2015:7 Saleby 5:15. Arkeologisk utredning i samband med byggnation av nytt församlingshem i Saleby, Lidköpings kommun. Västergötland.
- 2015:8 Våtmark vid Kymbo, Kymbo 12:1, 15:2. Arkeologisk utredning, Kymbo socken, Tidaholms kommun.
- 2015:9 Skövde 5:178. Arkeologisk förundersökning. Skövde socken, Skövde kommun.
- 2015:10 Boplats Raä nr 38 och 39. Arkeologisk undersökning. Mariestads socken, Mariestads kommun.
- 2015:11 Planerad kraftledning mellan Skogssäter och Stenkullen. Arkeologisk utredning, steg 1. Trollhättan, Lilla Edet, Kungälv, Ale och Lerums kommuner.
- 2015:12 Raä Sävere 51:1, 81, Ny 1, 2, 3 och 6. Arkeologisk förundersökning, Sävere socken, Lidköpings kommun.
- 2015:13 Byggnation av GC-väg. Arkeologisk förundersökning. Skärvs socken, Skara kommun.
- 2015:14 Hornborga Naturum. Arkeologisk utredning. Bolums socken, Falköpings kommun.
- 2015:15 Detaljplan inom Gärdet 4:1. Arkeologisk förundersökning. Mariestads socken, Mariestads kommun.
- 2015:16 Arkeologisk utredning Vallen. Otterstads socken, Lidköpings kommun.
- 2015:17 Del av kyrkogården/kyrkotomten vid Skara domkyrka. Fornlämning 68, Skara socken, Skara kommun. Arkeologisk provundersökning 1981.
- 2015:18 Gång- och cykelväg. Arkeologisk utredning, Baltaks socken, Tidaholms kommun.
- 2015:19 Raä nr 73. Arkeologisk förundersökning, Skövde socken, Skövde kommun.
- 2015:20 Väg 44, Raä Skeby 30, 32, 33, 35, 51 och Ny 4. Arkeologisk förundersökning, Skeby socken, Götene kommun.
- 2015:21 Väg 201. Arkeologisk förundersökning av Raä Ransberg 130, Ransbergs socken, Tibro kommun.
- 2015:22 S:ta Helena kyrka, Skövde. Markarbeten söder om långhuset, 2013. Skövde socken, Skövde kommun.
- 2015:23 Billingskolan. Arkeologisk förundersökning av Raä 53, Skövde socken, Skövde kommun.
- 2015:24 Fjärrvärme i Falköping 1999 - 2002. Arkeologiska förundersökningar – schaktningsövervakningar inom fornlämning 40, Falköpings stad och kommun.
- 2015:25 Mindre utredning på Ånnestorp 4:1, Barne-Åsaka socken, Essunga kommun.
- 2015:26 Arkeologisk utredning inför ny GC-väg, intill väg 47 mellan Grästorps och Tre Älgar. Flo socken, Grästorps kommun
- 2015:27 Arkeologisk förundersökning inför ny gång- och cykelväg längs väg 2931 mellan Lunden och Stöpen, Sätters socken, Skövde kommun.

Byggnadsantikvariska rapporter

- 2015:1 Varnhems klosterkyrka. Varnhems socken, Skara kommun, Västergötland. Tjärning av tak 2004, 2007 och 2014. Antikvarisk slutbesiktningsrapport.
- 2015:2 Skara domkyrka. Skara kommun, Västergötland. Renovering av tornens tak med mera 2012. Antikvarisk slutbesiktningsrapport.
- 2015:3 Hyinga fornstuga. Prästtorp 1:13, Hyinga socken, Grästorps kommun, Västergötland. Renovering efter svampangrepp 2015. Antikvarisk slutbesiktningsrapport.

- 2015:4 Villa Idun. Hjo Norr 5:6, Hjo stad och kommun, Västergötland. Renovering av balkonger med mera 2014-2015. Antikvarisk slutbesiktningsrapport.
- 2015:5 Villa Götha och Societetshuset. Del av Hjo Norr 3:59, Hjo socken och kommun, Västergötland. Renovering etapp 3, 2014-2015. Antikvarisk slutbesiktningsrapport.
- 2015:6 Råbäcks mekaniska stenhuggeri. Råbäck 1:3, Medelplana socken, Götene kommun, Västergötland. Renovering av fönster, etapp 1. Antikvarisk slutbesiktningsrapport.
- 2015:7 Varnhems klosterkyrka. Varnhems socken, Skara kommun, Västergötland. Renovering 2010-2011. Antikvarisk slutbesiktningsrapport.
- 2015:8 Bankastugan. Hornborga 14:2, Hornborga socken, Falköpings kommun, Västergötland. Renovering av vägg och tak 2015. Antikvarisk slutbesiktningsrapport.
- 2015:9 Bengtssonska magasinet. Kv. Örnén 3, Vara socken och kommun, Västergötland. Lastbrygga och ramp 2015. Antikvarisk slutbesiktningsrapport.

Styrelse

Styrelsens ledamöter

Ordinarie

Roland Andersson, ordf.
 Vivi-Ann Nilsson
 Ingrid A Jarlsson
 Eva Eriksson
 Gerhard Annvik
 Carina Ahlström, v. ordf.
 Sune Johansson
 Ragnar Sigsjö
 Anna Maria Claesson

Utsedd av

Västra Götalandsregionen
 Västra Götalandsregionen
 Västra Götalandsregionen
 Västra Götalandsregionen
 Västra Götalandsregionen
 Skara kommun
 Skara kommun
 Västergötlands fornminnesförening
 Västergötlands fornminnesförening

Suppleanter

Birgitta Johansson
 Leif Avlskarl
 Magnus Gunnarsson
 Laila Skantz
 Lars Berg
 Göran Englund
 Anna Margaretha Alströmer

Västra Götalandsregionen
 Västra Götalandsregionen
 Västra Götalandsregionen
 Skara kommun
 Skara kommun
 Västergötlands fornminnesförening
 Västergötlands fornminnesförening

Revisorer

Hans Gillenius
 Marita Breman Lindell
 Staffan Setterberg
 Claes Buder

Västra Götalandsregionen
 Skara kommun
 Västergötlands fornminnesförening
 Stiftelsen Västergötlands museum

Revisorssuppleanter

Marie Engström Rosengren
 Mari Lönnerblad
 Niklas Hansson

Västra Götalandsregionen
 Skara kommun
 Västergötlands fornminnesförening

Styrelsen har under året haft sju ordinarie sammanträden: 26/1, 2/3, 20/4, 1/6, 31/8, 26/10 och 11/12.

Årsredovisning

Stiftelsen Västergötlands Museum

Org.nr 868400-3190

Räkenskapsår 2015-01-01 - 2015-12-31

RS RA

Årsredovisning för räkenskapsåret 2015-01-01 - 2015-12-31

Styrelsen för Stiftelsen Västergötlands Museum avger härmed följande årsredovisning.

Innehåll	Sida
Förvaltningsberättelse	2
Resultaträkning	4
Balansräkning	5
Tilläggsupplysningar	7

Styrelsens säte: Skara

Företagets redovisningsvaluta: Svenska kronor (SEK).

Alla belopp redovisas, om inget annat anges, i kronor (kr).

RS RA

Förvaltningsberättelse

Information om verksamheten

Stiftelsen ändamål är att bedriva och främja kulturminnesvård och museal verksamhet liksom annan därmed förenlig och närstående kulturell verksamhet inom i huvudsak f d Skaraborgs län. Stiftelsen samverkar med företrädare för den statliga kulturminnesvården, förvaltar museets samlingar, byggnader, markområden och övriga tillgångar, samt är huvudman för landsantikvarien i länet.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret och efter dess utgång

En ny museichef tillträdde i mars månad 2015. Under våren inleddes en översyn av verksamheten kring Fornbyn och den publika enheten, vilket ledde till en mindre organisationsförändring som påbörjades under hösten 2015 och vars följdverkningar också berör 2016.

Stiftelsestyrelsen har under hela året haft ett gott samarbetsklimat.

Under våren avslutades konkursen av restaurangrörelsen i Kråks herrgård. Konkursboet valde att sälja ut restaurangens köksinredning och inventarier på auktion. Stiftelsen köpte in vissa inventarier samt större delar av möblemanget för framtida verksamhet.

Översikt över stiftelsens ekonomiska utveckling

(tkr)	2015	2014	2013	2012	2011
Nettoomsättning	22 343	12 943	1 166	1 063	1 609
Varav erhållna bidrag	17 422	10 233	920	824	1 321
Resultat efter finansiella poster	1 485	775	-244	-239	-406
Balansomslutning	16 717	17 323	6 255	6 251	6 800
Soliditet (%)	14	5	NEG	NEG	NEG

Stiftelsens resultat år 2015 och ställning den 31 december 2015 framgår av efterföljande resultat- och balansräkningar.

Kommentar till flerårsöversikten

Stiftelsens nettoomsättning har ökat väsentligt jämfört med föregående år, då driften av verksamheten vid Västergötlands Museum övertogs av Stiftelsen 1 juli 2014. År 2015 är alltså första året då driften varit i Stiftelsen hela året.

Stiftelsen redovisar för det gångna året ett positivt resultat som till stor del beror på att verksamheten ej utfört eftersatt underhåll i Fornbyn. Resultatet är också beroende av den pågående omorganisationen. Under 2015 skulle Karlebyladygårdens tak läggas om enligt ett beslut taget av styrelsen, protokoll 2014-04-17, §32. Under 2015 kom arbetet inte igång i tid, vilket gjorde att medel som budgeterats för underhåll i Fornbyn inte användes. Under styrelsemötet 2016-02-08 §8 togs ett nytt beslut om att taket ska läggas om under 2016 för en budgeterad kostnad på ca 1 miljon kronor.

Det samlade överskottet kommer därmed att användas för att täcka förväntade kostnader för underhåll och för ej tillsatta tjänster som är relaterade till den pågående omorganisationen.

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel (kronor):

balanserad vinst	851 269
stiftarkapital	3 000
årets vinst	1 485 358
	2 339 627
disponeras så att i ny räkning överföres	 2 339 627

RS PA

Resultaträkning	Not	2015-01-01 -2015-12-31	2014-01-01 -2014-12-31
Bidrag	1	17 422 418	10 233 041
Övriga intäkter	1	4 921 010	2 709 951
		22 343 428	12 942 992
<i>Rörelsens kostnader</i>			
Handelsvaror	2	-1 472 347	-772 976
Övriga externa kostnader	3	-4 974 731	-4 195 814
Personalkostnader	4	-13 680 571	-6 825 209
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar		-597 911	-276 758
		-20 725 560	-12 070 757
Rörelseresultat		1 617 868	872 235
Resultat från finansiella poster			
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		116	516
Räntekostnader och liknande resultatposter		-132 626	-98 225
		-132 510	-97 709
Resultat efter finansiella poster		1 485 358	774 526
Resultat före skatt		1 485 358	774 526
Årets resultat		1 485 358	774 526

RS RA

Balansräkning	Not	2015-12-31	2014-12-31
TILLGÅNGAR			
<i>Anläggningstillgångar</i>			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader och mark	5	7 250 533	7 533 601
Inventarier	6	1 114 043	1 185 452
		8 364 576	8 719 053
Summa anläggningstillgångar		8 364 576	8 719 053
<i>Omsättningstillgångar</i>			
<i>Varulager m m</i>			
Färdiga varor och handelsvaror		206 296	292 849
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		434 339	988 292
Övriga fordringar		19 802	60
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		516 424	740 438
		970 565	1 728 790
Likvida medel, museets fonder		7 175 932	6 582 505
Summa omsättningstillgångar		8 352 793	8 604 144
SUMMA TILLGÅNGAR		16 717 369	17 323 197

RS RA

Balansräkning	Not	2015-12-31	2014-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
<i>Eget kapital</i>	7		
Stiftelsekapital		3 000	3 000
Balanserat kapital		851 269	76 743
Årets resultat		1 485 358	774 526
		2 339 627	854 269
Summa eget kapital		2 339 627	854 269
<i>Långfristiga skulder</i>			
Fonder	8	3 050 967	3 084 949
Skulder till kreditinstitut	9	4 658 000	6 444 000
Övriga skulder	10	1 183 612	1 183 612
Summa långfristiga skulder		8 892 579	10 712 561
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Skulder till kreditinstitut		204 000	324 000
Leverantörsskulder		384 466	716 150
Aktuella skatteskulder		167 250	58 514
Övriga skulder		2 980 084	3 352 519
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		1 749 363	1 305 184
Summa kortfristiga skulder		5 485 163	5 756 367
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		16 717 369	17 323 197
POSTER INOM LINJEN			
Ställda säkerheter		Inga	Inga
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga

RS PA

Tilläggsupplysningar

Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänna upplysningar

Årsredovisningen har upprättats enligt årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd.

Fordringar har värderats till det lägsta av anskaffningsvärde och det belopp varmed de beräknas bli reglerade. Övriga tillgångar och skulder har värderats till anskaffningsvärde om annat ej anges.

Redovisningsprinciperna är oförändrade jämfört med föregående år.

Intäktsredovisning

Intäkter har tagits upp till verkligt värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas och redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna kommer att tillgodogöras ~~bolaget~~ *Stiftelsen* och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. *PK*

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar enligt plan och eventuella nedskrivningar.

Avskrivning sker linjärt över den förväntade nyttjandeperioden med hänsyn till väsentligt restvärde.

Följande avskrivningsprocent tillämpas:

Kräks	25 år
Museifastigheten	30 år
Inventarier, verktyg och installationer	3 - 10 år

Leasingavtal

Leasingavtal redovisas enligt Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2000:4. Samtliga leasingavtal redovisas som operationella leasingavtal. Det innebär att leasingavgiften kostnadsförs i resultaträkningen linjärt över leasingperioden.

Varulager

Varulagret har värderats till det lägsta av dess anskaffningsvärde och dess nettoförsäljningsvärde på balansdagen. Med nettoförsäljningsvärde avses varornas beräknade försäljningspris minskat med försäljningskostnader. Den valda värderingsmetoden innebär att inkurans i varulagret har beaktats.

Offentliga bidrag

Bidrag redovisas till verkligt värde när det är rimligt och säkert att bidraget kommer att erhållas och stiftelsen kommer uppfylla de villkor som är förknippade med bidraget. Bidrag avsedda att täcka investeringar i materiella eller immateriella anläggningstillgångar reducerar tillgångarnas anskaffningsvärden och därmed det avskrivningsbara beloppet.

RS BA

Nyckeltalsdefinitioner

Nettoomsättning

Rörelsens huvudintäkter, fakturerade kostnader, sidointäkter samt intäktskorrigeringar.

Varav erhållna bidrag

Rörelsens intäkter, driftanslag Västarvet, bidrag från externa fonder samt bidrag från egna fonder.

Resultat efter finansiella poster

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader, men före extraordinära intäkter och kostnader.

Balansomslutning

Företagets samlade tillgångar.

Soliditet (%)

Justerat eget kapital (eget kapital och obeskattade reserver med avdrag för uppskjuten skatt) i procent av balansomslutning.

RS RA

Noter

Not 1 Bidrag och övriga intäkter

	2015	2014
Bidrag		
Driftanslag Västarvet	0	316 500
Bidrag från externa	314 418	175 265
Bidrag från egna fonder	0	85 278
Erhållna bidrag regionen	13 858 000	8 055 998
Erhållna kommunala bidrag	3 250 000	1 600 000
	17 422 418	10 233 041
Övriga intäkter, bidrag		
Försäljning	552 652	272 557
Projektintäkter	3 080 132	1 650 845
Hysesintäkter	20 497	224 571
Försäkringsersättning, övrigt	50 382	1 249
Erhållna bidrag personal	1 217 347	560 729
	4 921 010	2 709 951

Not 2 Handelsvaror

	2015	2014
Inköp material och varor	141 110	91 789
Inköp café	98 280	45 138
Inköp material o tjänster projekt	784 217	437 173
Inköp material och tjänster utställningen	441 823	178 246
Inköp material övrig verksamhet	6 917	20 630
	1 472 347	772 976

Not 3 Leasingavtal

Årets leasingkostnader avseende leasingavtal, uppgår till 333 306 (100 185) kronor.

RS RA

Not 4 Anställda och personalkostnader

	2015	2014
Medelantalet anställda		
Kvinnor	18	7
Män	11	4
	29	11

**Löner och andra ersättningar samt sociala kostnader
inklusive pensionskostnader**

Löner och andra ersättningar	10 059 279	4 987 907
Sociala kostnader och pensionskostnader (varav pensionskostnader)	3 360 685 (487 594)	1 540 870 206 950)
Totala löner, andra ersättningar, sociala kostnader och pensionskostnader	13 419 964	6 528 777

Not 5 Byggnader och mark

	2015-12-31	2014-12-31
Ingående anskaffningsvärden	8 199 652	2 898 178
Inköp	0	5 301 474
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	8 199 652	8 199 652
Ingående avskrivningar	-666 051	-521 681
Årets avskrivningar	-283 068	-144 370
Utgående ackumulerade avskrivningar	-949 119	-666 051
Utgående redovisat värde	7 250 533	7 533 601

RS RA

Not 6 Inventarier

	2015-12-31	2014-12-31
Ingående anskaffningsvärden	1 302 508	2
Inköp	257 772	1 361 834
Försäljningar/utrangeringar	-29 664	-59 328
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 530 616	1 302 508
Ingående avskrivningar	-117 056	0
Försäljningar/utrangeringar	15 326	28 681
Årets avskrivningar	-314 843	-145 737
Utgående ackumulerade avskrivningar	-416 573	-117 056
Utgående redovisat värde	1 114 043	1 185 452

Not 7 Förändring av eget kapital

	Stiftelse- kapital	Balanserat resultat	Årets resultat
Belopp vid årets ingång	3 000	76 743	774 526
Disposition enligt beslut av årets årsstämma:		774 526	-774 526
Årets resultat			1 485 358
Belopp vid årets utgång	3 000	851 269	1 485 358

Villkorat kapitaltillskott uppgår till 2.100 tkr (f.år 2.100 tkr)

RS RA

Not 8 Fonder

	2015-12-31	2014-12-31
Kartfonden - disponibla medel	88 924	88 618
Arnbrink, vård av kulturmärken - disponibla medel	138 069	137 593
Astrid Ahlms fond - disponibla medel	130 785	130 335
Heljesgården - disponibla medel	12 055	12 013
Allemänna arvsfonden - disponibla medel	15 686	15 631
Övriga fonderade medel för bestämda ändamål - disponibla medel	79 377	78 114
Grevillis fond - disponibla medel	0	45 487
Förlagsfonden (LA-medel) - disponibla medel	28 494	26 930
Donationsfonderna - disponibla medel	1 528 486	1 521 697
Kartfonden - bundna medel	139 978	139 496
Förlagsfonden - bundna medel	425 000	425 000
Donationsfond - bundna medel	464 113	464 035
	3 050 967	3 084 949

Not 9 Skulder till kreditinstitut

	2015-12-31	2014-12-31
Förfaller senare än 1 och tidigare än 5 år efter balansdagen		
Skulder till kreditinstitut	816 000	1 296 000
	816 000	1 296 000
Förfaller senare än 5 år efter balansdagen		
Skulder till kreditinstitut	3 842 000	5 148 000
	3 842 000	5 148 000

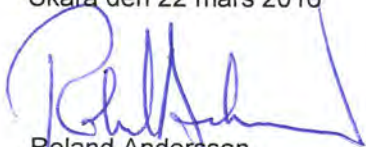
Not 10 Skulder till kreditinstitut

Någon fastlagd amorteringsplan för denna skuld föreligger ej i dagsläget.

RS RA

UNDERSKRIFTER

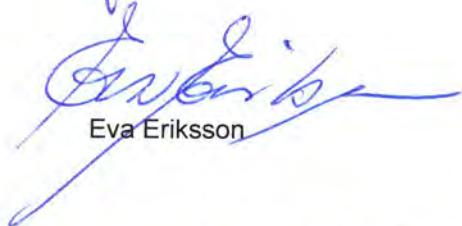
Skara den 22 mars 2016

Roland Andersson
Ordförande

Ragnar Sigsjö

Eva Eriksson

Vivi-Ann Nilsson

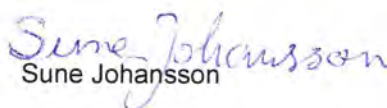
Carina Ahlström

Gerhard Anvik

Ingrid A Jarlsson

Sune Johansson

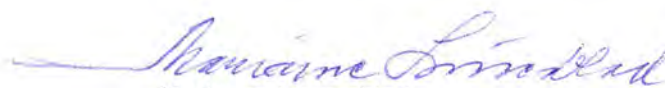

Anna Maria Claesson

Vår revisionsberättelse har lämnats den 22 mars 2016

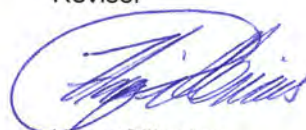
Claes Buder
Godkänd revisor

Marianne Lönnerblad
Revisor

Staffan Setterberg
Revisor

Hans Gillenius
Revisor

Revisionsberättelse

Till årsstämman i Stiftelsen Västergötlands Museum, org.nr 868400-3190

Rapport om årsredovisningen

Jag har utfört en revision av årsredovisningen för Stiftelsen Västergötlands museum för räkenskapsåret 2015-01-01 - 2015-12-31.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för årsredovisningen

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och för den interna kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Mitt ansvar är att uttala mig om årsredovisningen på grundval av min revision. Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att jag följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur bolaget upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i bolagets interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Uttalanden

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Stiftelsen Västergötlands Museums finansiella ställning per den 31 december 2015 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Jag tillstyrker därför att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver min revision av årsredovisningen har jag även utfört en revision av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Stiftelsen Västergötlands museum för 2015-01-01 - 2015-12-31.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust, och det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för förvaltningen enligt aktiebolagslagen.

Revisorns ansvar

Mitt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala mig om förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust och om förvaltningen på grundval av min revision. Jag har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

Som underlag för mitt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har jag granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Som underlag för mitt uttalande om förvaltning har jag utöver min revision av årsredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i stiftelsen för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningsskyldig mot stiftelsen. Jag har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Uttalanden

Styrelseledamöterna har inte handlat i strid med stiftelselagen och stiftelseförordnandet.

Lidköping den 22 mars 2016

Claes Buder
Godkänd revisor

Till styrelsen i Stiftelsen Västergötlands museum
(org nr 868400-3190)

För kännedom till stiftarna:

Västra Götalandsregionen

Skara kommun

Västergötlands Fornminnesförening

Förtroendevalda revisorers revisionsberättelse för Stiftelsen Västergötlands museum 2015

Vi, av Västergötlands Fornminnesförening, Skara kommun och Västra Götalandsregionen utsedda förtroendevalda revisorer, har granskat stiftelsens räkenskaper, årsredovisning och styrelsens förvaltning för år 2015.

Vi har granskat hur verksamheten förhåller sig till lag och stadgar, om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om den interna kontrollen är tillräcklig.

Granskningen har utförts enligt god revisionssed i kommunal verksamhet, med den inriktning och omfattning som behövs för att ge grund för bedömning och prövning. Vi har följt den auktoriserade revisorns granskning. Vi har tagit del av dennes revisionsberättelse och har inget att invända mot denna.

Vi bedömer att styrelsen och dess enskilda ledamöter har utfört sitt uppdrag enligt stiftelsens stadgar och stiftelselagen. Vår sammantagna bedömning är att verksamheten i övrigt har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, samt att den interna kontrollen i övrigt har varit tillräcklig.

Undertecknade finner därför inte anledning till anmärkning mot styrelsen eller någon enskild ledamot.

Skara den 22 mars 2016

Mari Lönnerblad
Revisor

Staffan Setterberg
Revisor

Hans Gillenius
Revisor

Veterinärhistoriska museet

Styrelse

Styrelsen för Stiftelsen Veterinärhistoriska museet (VHM) har under året haft följande sammansättning:

Ordinarie

Sölve Johnsson, ordf.
Arvid Uggla, v. ordf.
Stefan Gunnarsson
Lars-Erik Appelgren
Folke Cerenius, sekr.

Utsedd av

Sveriges Lantbruksuniversitet
Sveriges Lantbruksuniversitet
Sveriges Lantbruksuniversitet
Sveriges Veterinärförbund
Sveriges Veterinärförbund

Suppleanter

Bo Algers
Åke Hedhammar
Margareta Stigson
Per Arnesson
Lena Renström

Sveriges Lantbruksuniversitet
Sveriges Lantbruksuniversitet
Sveriges Lantbruksuniversitet
Sveriges Veterinärförbund
Sveriges Veterinärförbund

Styrelsen har under året haft två ordinarie sammanträden, nämligen den 27 april och den 27 november.

Arbetsutskottet

AU förstärkta med Margareta Stigson samt styrelseordföranden i vänföreningen, Bengt Norblom, har bildat ett utskott för framtidsfrågor för att se över möjligheterna till en långsiktig lösning på frågan om museal och veterinärmedicinsk kompetens vid VHM. För att ersätta den nuvarande, till största delen ideellt arbetande intendenten, med en halvtidsanställd person krävs en ökning av det årliga anslaget med cirka 400 000 kronor. Vid två sammanträden och vid rikliga underhandskontakter har utskottet bland annat inventerat vilka intressenter som kan finnas med vilja och förmåga att lämna finansiellt stöd till museet. Detta utmynnade i en ansökan till Fakulteten för Veterinärmedicin och husdjursvetenskap vid Sveriges Lantbruksuniversitet om ett årligt bidrag om 100 000 kronor i första hand under tre år med eventuell förlängning efter utvärdering. Fakulteten har, med visst förbehåll, beslutat att bevilja ansökan. Utskottet har därutöver uppdaterat arbetsbeskrivning för intendenttjänsten och utarbetat PM för information om museets situation.

Personal

Intendenttjänsten har uppehållits av Göran Jönsson. Inger Lood har varit anställd som museitekniker på deltid. Pia Lönnroos har kunnat beredas fortsatt deltidsanställning med arbetsmarknadsstöd under större delen av året och haft arkivarbete och digitalisering av fotoarkivet som huvudsaklig sysselsättning. Peter Barrefors har ansvarat för hemsidan. Birgitta von Oelreich, Bertil Samuelsson och Bengt Vilson har vid behov tjänstgjort som guider vid museet på ideell bas. Därutöver har ledamöter i Stiftelsens och Vänföreningens styrelser gjort arbetsinsatser, även det på ideell bas.

Personalutflykt har företagits till Lumber & Karle i Kvänum för att där avtacka Inga-Maj Svantesson för hennes förtjänstfulla insatser med arkivet vid museet. Ekonomi- och personaladministrativa arbetsuppgifter har inköpts från Bokföringsbyrån Kontrollremsan AB i Skövde.

Internt arbete

Den under föregående år påbörjade granskningen av de 16-millimeters filmer som i ett antal av cirka 200 tillförts museet har slutförts och ett urval gjorts av filmer värda att bevaras för framtiden i digital form. I arbetet deltog Birgitta von Oelreich, Bertil Samuelsson och Bengt Vilson. Filmerna överlämnades till en professionell yrkesman för digitalisering, men innan denne hann påbörja arbetet drabbades han av en svår sjukdom och avled i slutet av året. Någon lämplig ersättare har vi ännu inte funnit.

Den i föregående års verksamhetsberättelse omnämnda flyttningen av arkivet har i stort sett kunnat färdigställas genom Pia Lönnroos' idoga arbete. I museets databas finns nu cirka 38 500 objekt, varav cirka 12 000 bilder. Det omfattande fotoarkivet har kommit till relativt flitig användning såväl nationellt som internationellt.

Kaféet har försetts med fem nya bord, tillverkade av Skara Inredningsnickeri, finansierat via vänföreningen med donation från f. länsveterinären Georg Brännland. De från Västergötlands museum lånade borden kunde därmed återlämnas med ett varmt tack.

Inger Lood har varit mycket aktiv på Facebook och lämnat en rikhaltig och mycket uppskattad information där om pågående verksamhet vid VHM, vilket resulterat i en "facebook-vänkrets" på flera hundra personer.

Veterinärhistoriska Akademiens högtidliga sammanträde har avhållits den 21-22 maj i Måltidens hus i Grythyttan, där professor Marie-Louise Danielsson-Tham och hennes make Wilhelm gav en initierad och intressant redovisning av sina insatser inom utbildning och forskning vid Restaurang- och Hotellhögskolan vid Grythyttte Akademi. Nio ledamöter deltog i sammankomsten och kunde – förutom alla positiva intryck – enhälligt konstatera att det så kulinariskt välrenommerade gästgiveriet inte hade ärtsoppa som sin specialitet.

Utställnings- och annan extern verksamhet

Museet har deltagit i en resevässa på Svenska mässan i Göteborg 21-23 mars med Inger Lood och Bertil Samuelsson som representanter.

I likhet med föregående år har VHM presenterat sin verksamhet i en monter på Arbetslivsmuseernas dag på Innovatum i Trollhättan. I samband därmed deltog intendenten i Arbetslivsmuseernas (NAV:s) årsmöte.

På initiativ av veterinär Lena Svendenius och under hennes ledning har en projektgrupp med museets personal förstärkt med Birgitta von Oelreich framställt en utställning med namnet *Till vägs ände – en utställning om djuren och döden*. Vid 11 olika stationer längs en snitslad bana genom hela museet presenterades olika aspekter på detta tema. Mycket

tack vare Inger Loots okuvliga energi kunde utställningen invigas den 20 september av Veterinärförbundets vice ordförande Anders Forslid. I sin egenskap av neurofysiolog och hjärnforskare höll han även ett inledningsföredrag med titeln *Livskvalitet intill slutet*.

Invigningen utgjorde starten på Sveriges Lantbruksuniversitets smedjevecka, vars tema anslöt sig till samma ämnesområde. Sålunda anordnades ett Science Café vid VHM på följande dag med diskussion under rubriken *Lagens ramar på liv och död*, ledd av etnologerna Helena Röcklingsberg och Anna Lundberg, varpå beteendevetaren och barnboks-författaren Sara Galli den 24 september höll ett föredrag med titeln *"Hur kan man stödja ett barn i sorg?"*. Veckan avslutades med öppet hus på hela campusområdet.

Under hösten hölls ytterligare tre föredrag med anslutning till utställningens tema:

- *Religiös slakt – ur ett svenskt och internationellt perspektiv*. Lotta Berg och Naser Arzoomand.
- *Låta leva – låta dö. Tankar om avlivning av sällskapsdjur*. Eva Gustavsson.
- *Född till jägare*. Imre Márton.

Utställningen är gjord som en vandringsutställning och med ekonomiskt stöd från Jordbruksverket. Den avslutades under högtidliga former den 30 december och står nu till förfogande för eventuella intressenter.

Publiceringsverksamhet

Nummer 53 i museets meddelandeserie – *Det svenska djursmittskyddets historia. I. Epizootilagen och gränsskyddet* – med Folke Cerenius som författare färdigställdes och distribuerades i vanlig ordning till Vänföreningens medlemmar.

Besök

Årets totala antal besökare var cirka 1 750, varav merparten fick guideade visningar. Detta är den lägsta besöksiffra vid museet sedan återinvigningen 2009, dock någorlunda jämförbar med förra årets, då en av Katedralskolan arrangerad kulturvandring i Skara medförde mer än 400 besökare på ett par timmar, en aktivitet som tyvärr inte upprepades detta år. Möjligheterna att påverka besöksfrekvensen positivt är en ständigt återkommande fråga, på vilken vi inte hittat något entydigt och bra svar.

Arbetslivsmuseernas (NAV:s) styrelse avhöll sitt sammanträde i VHM den 25 februari med åtföljande visning av museet.

VHM stod som värd för Medicinhistoriska nätverkets vårmöte den 13 april med 18 deltagare från Umeå i norr till Lund i söder. Efter visning av museet avhölls följande presentationer:

- *Ett möte mellan human- och veterinärmedicin*. Motzi Eklöf, Karolinska Institutet.
- *Lik i garderoben?* Eva Ahlsten, Medicinhistoriska museet, Uppsala.
- *Från länslasarett till universitetssjukhus*. Hans Modig, Medicinhistoriska museet, Umeå.
- *Farmacihistoriska museet i modernisering*. Ola Flink, Farmacihistoriska museet, Stockholm.

Mötet avslutades med besök vid Trandansen där det fortfarande fanns ett par tusen tranor.

Som en följd av Medicinhistoriska nätverkets möte i april avlade ledamöter i styrelsen för Farmacihistoriska sällskapet i Stockholm ett dagslångt besök vid VHM i början av oktober med anledning av den förestående förnyelsen av deras museum. De fick en mycket noggrann redogörelse för vårt förnyelsearbete och tillgång till dokumentationen av detta, för vilket de framförde sin uppskattning i samband med nätverkets höstmöte, som avhölls vid deras museum den 30 november och i vilket intendenten deltog.

Stipendium

Ansökan om anslag ur Ivar Dyrendahls fond som stöd för forskning inom projektet *"De statliga laboratorerna – human- och veterinärmedicin i samarbete och konkurrens"* har inkommit från FD, docent Motzi Eklöf, som är knuten till Enheten för medicinens historia och kulturarv vid Karolinska Institutet. Styrelsen beslutade vid sammanträde den 27 april att för ändamålet anslå 30 000 kronor.

Övrigt

Intendenten har tillsammans med Bengt Vilson och Bertil Samuelsson deltagit i ett seminarium med titeln *"Ideell kraft för framtiden"*, anordnat i Mariestad av Västarvet den 19 november.

Intendenten inbjöds att göra en föredragning om VHM:s aktuella situation för styrelsen i Stiftelsen Västergötlands museum den 7 december.

VHM:s drift har delvis finansierats med det sedvanliga anslaget, utbetalt av Västergötlands museum. Särskilda projekt har finansierats med bidrag från museets vänförening och Sveriges Veterinärförbund. Fullständig ekonomisk redovisning framgår av Stiftelsens resultat- och balansräkning.